

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ГОТОВНОСТІ МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ УКРАЇНСЬКОГО МИРОТВОРЧОГО КОНТИНГЕНТУ ДО ОПЕРАЦІЙ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ

Бадюк М.І., Гутченко К.С.

Українська військово-медична академія, Київ

Резюме. *В статті наведені актуальні питання підготовки медичного персоналу українського миротворчого контингенту до участі у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки. Систематизований перелік еталонних (необхідних) знань, навичок, умінь, які забезпечують успішну діяльність медичного персоналу українського миротворчого контингенту. Розроблена і обґрунтована методика оцінювання індивідуальної готовності медичного персоналу українського миротворчого контингенту до операцій з підтримання миру і безпеки.*

Ключові слова: *Український миротворчий контингент, медичний персонал, операції з підтримання миру і безпеки.*

Вступ. Участь у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки (МО ПМБ) є одним з пріоритетних напрямів зовнішньої політики України. Характер, форми участі України у МО ПМБ визначаються Конституцією та законодавством України, її міжнародними зобов'язаннями та угодами, а також рішеннями Ради Безпеки ООН (Організації Об'єднаних Націй), керівними документами ОБСЄ (Організації з безпеки і співробітництва в Європі) та загальноприйнятими нормами міжнародного права [2].

Підготовка національного контингенту – це один із найважливіших аспектів розвитку теорії та практики діяльності з підтримання міжнародного миру та безпеки (ПММБ) Збройних Сил (ЗС) України [6].

Відповідно до реалізації "Комплексної програми медичного забезпечення МО ПМБ національним контингентом ЗС України"

в рамках контракту програми FMF (Foreign Military Financing) передбачено участь у досягненні цілей партнерства PG 0010 та PG 4001.

Досягнення цілі партнерства PG 0010 (організація підготовки медичного персоналу для медичного забезпечення МО ПМБ) передбачає доопрацювання навчальних програми за новими концепціями медичного забезпечення і військового управління та впровадження навчання відповідних спеціалістів за оновленими програмами. Ціль партнерства PG 4001 (досягнення злагоженості) зобов'язує проводити підготовку медичного персоналу для покращення взаємодії з багатонаціональним штабом, а також з медичними підрозділами інших країн-учасниць МО ПМБ [5].

Результати дослідження та їх обговорення. На основі аналізу та узагальнення світового і вітчизняного досвіду підготовки національних контингентів до участі у МО ПМБ можна зробити висновки, що підготовка медичного персоналу перших миротворчих контингентів ЗС України здійснювалася без врахування тих завдань, які необхідно було виконувати особовому складу в МО ПМБ у конкретному регіоні [1]. Завдання, які виконував медичний персонал українського миротворчого контингенту (УМК), були набагато складнішими і непередбачуваними, що було обумовлено недостатнім рівнем підготовки персоналу до їх виконання. Медичний персонал УМК перших ротацій переносив значне морально-психологічне і фізичне навантаження під час несення служби [4, 11].

Експертна оцінка допомогла найбільш повно визначити сучасний стан участі медичного персоналу миротворчих контингентів ЗС України у МО ПМБ, позитивні й негативні його тенденції, проблеми, які потребують наукового обґрунтування. Експертна оцінка здійснювалась на основі існуючих методик її проведення. Для отримання об'єктивної оцінки були залучені 22 досвідчених експертів-учасників МО ПМБ. Репрезентативність групи експертів становить $K_i=0,91$, що свідчить про високу компетентність вибраних експертів, їх спроможність об'єктивно оці-

нювати сучасний стан участі миротворчих контингентів ЗС України у МО ПМБ і визначити:

- сучасний стан підготовки медичних підрозділів миротворчих контингентів у ЗС України;
- основні заходи поліпшення військово-професійної підготовки медичного персоналу в Україні до участі у МО ПМБ;
- основні аспекти військово-професійної підготовки медичного персоналу в Україні до участі у МО ПМБ, які потребують наукового обґрунтування.

Для нашого дослідження особливу цінність мають резерви, які можна використовувати для покращення якості їх підготовки. На запитання “Як Ви в цілому оцінюєте сучасний стан підготовки медичного персоналу миротворчих контингентів ЗС України?” експерти дали такі відповіді, які містяться у таблиці 1.

Таблиця 1

Сучасний стан підготовки медичних підрозділів миротворчих контингентів ЗС України

№ з/п	Стан	Відсоток
1	Знаходиться у задовільному стані	63,6
2	Не бачу якихось особливих відхилень, проблеми звичайні й можуть бути розв’язані поліпшенням фінансування, управлінням та іншими заходами	63,6
3	Знаходиться в незадовільному стані та потребує реформ	36,3
4	Знаходиться у стані кризи та вимагає заходів термінового і надзвичайного характеру	27,3
5	Важко відповісти	9,1
6	Інше	9,1

Результати аналізу даних, наведених в таблиці 1 дають можливість зробити такий висновок: з одного боку, підготовка медичного персоналу забезпечує участь у МО ПМБ, а з іншого боку – має суттєві проблеми та резерви, відповіді про які містяться у таблиці 2.

Таблиця 2

Основні заходи поліпшення військово-професійної підготовки медичного персоналу УМК до участі у МО ПМБ

№ з/п	Перелік основних заходів	Відсоток
1	Поліпшення фінансування підготовки медичного персоналу українського миротворчого контингенту до участі у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки	100
2	Підвищення престижу військової служби та іміджу учасника МО ПМБ в українському суспільстві	100
3	Підвищення рівня військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ з урахуванням завдань, які він буде виконувати під час МО ПМБ	90,1
4	Зосередження військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ на формуванні високого рівня індивідуальної готовності представника медичного персоналу УМК	90,1
5	Цілеспрямована іншомовна підготовка медичного персоналу до участі у МО ПМБ	90,1
6	Підвищення фінансового забезпечення медичного персоналу УМК	90,1
7	Структурна перебудова військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ за кращими зарубіжними зразками	81,8
8	Створення адекватної сучасній миротворчій діяльності навчально-матеріальної бази військово-професійної підготовки медичних підрозділів	72,7
9	Створення адекватної сучасній миротворчій діяльності навчально-інформаційної бази (підручники, навчальні посібники, програми тощо)	72,7

У результаті аналізу таблиці 2 можна зробити такий основний висновок: одним із важливих напрямів поліпшення військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ є підготовчий, який має низку аспектів – фінансове забезпечення заходів і матеріально-технічної бази; підвищення престижу військової служби та іміджу учасника МО ПМБ в українському суспільстві; підвищення рівня військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО

ПМБ з урахуванням завдань, які він буде виконувати під час МО ПМБ; зосередження військово-професійної підготовки на формуванні високого рівня індивідуальної готовності представника медичного персоналу УМК; цілеспрямована їх іншомовна підготовка; структурна перебудова їх військово-професійної підготовки за кращими зарубіжними зразками; створення адекватної сучасній миротворчій діяльності навчально-матеріальної бази військово-професійної підготовки медичного персоналу УМК. Відповідно, нас зацікавила думка експертів щодо основних аспектів військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ, які потребують наукового обґрунтування.

Відповіді на запитання “Які аспекти військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ потребують наукового обґрунтування?” подані у таблиці 3.

Таблиця 3

Основні аспекти військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ, які потребують наукового обґрунтування

№ з/п	Перелік основних аспектів військово-професійної підготовки	Відсоток
1	Сучасні технології, методики і методи військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ	100,0
2	Іншомовна підготовка медичного персоналу до участі у МО ПМБ	100,0
3	Удосконалення практичної складової військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ	90,1
4	Методичні основи військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ	90,1
5	Теоретичні основи військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ	72,7
6	Методологічні основи військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ	72,7
7	Нова (суб’єктно-діяльнісна) система військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ	45,4
8	Формування мотивації високого рівня індивідуальної готовності у медичного персоналу до участі у МО ПМБ	45,4

Аналіз цієї таблиці дає можливість зробити такі висновки:

- сучасні технології, методики і методи військово-професійної підготовки медичного персоналу до участі у МО ПМБ є одним із важливих напрямів покращення;
- цілеспрямована їх іншомовна підготовка;
- удосконалення практичної складової їх військово-професійної підготовки;
- методичні основи їх військово-професійної підготовки;
- теоретичні основи їх військово-професійної підготовки;
- методологічні основи їх військово-професійної підготовки.

Отже, на основі аналізу таблиць 1–3 можна зробити висновки про те, що результати експертної оцінки однозначно підкреслюють необхідність удосконалення підготовки медичного персоналу УМК до миротворчої діяльності.

Тому потребують наукового обґрунтування такі аспекти підготовки українського медичного персоналу (УМП) до діяльності ПММБ:

- система підготовки медичного персоналу національних контингентів ЗСУ до участі у МО ПМБ під егідою ООН та інших міжнародних організацій;
- комплексна методична система формування високого рівня компетентності УМП, який буде приймати участь у МО ПМБ;
- окремі методичні системи формування та розвитку компетентності та основних видів підготовки УМП до діяльності ПММБ;
- методика оцінювання рівнів сформованості фахової, психологічної та особистісної видів підготовленості УМП до участі у МО ПМБ тощо.

Важливою складовою розроблюваної нами методичної системи є методика оцінювання готовності медичного персоналу УМК до миротворчої діяльності, оскільки вона дає можливість, по-перше, з'ясувати ефективність усіх видів їх підготовки до діяльності ПММБ; по-друге, визначити військово-професійну, ін-

шомовну та індивідуальну підготовленість кожного медичного фахівця; по-третє, з'ясувати “слабкі” місця чи недоліки в їх підготовці до діяльності ПММБ, виокремити ефективні методи, форми та засоби такої підготовки тощо

Оцінювання індивідуальної готовності медичного персоналу УМК до миротворчої діяльності доцільно розкрити через здатність учасника МО ПМБ реалізовувати свої функції в ході здійснення діяльності ПММБ.

Це поняття має вбирати в себе те, що зобов'язаний знати, вміти УМП як суб'єкт діяльності з підтримання миру і безпеки.

Зокрема, він повинен знати:

- основні поняття міжнародного гуманітарного права;
- природні та соціально-економічні умови країни в якій перебуває УМК, їх вплив на здоров'я особового складу;
- вплив природних та соціально-економічних умов країни на діяльність медичної служби УМК;
- основні принципи роботи та стан охорони здоров'я у країни, де перебуває УМК;
- нормативно-правові документи, що регламентують діяльність медичної служби в складі УМК;
- основну документацію, що ведеться медичною службою;
- організаційно-штатну структуру і організацію роботи медичного підрозділу УМК;
- вид та обсяг медичної допомоги, який надається УМК, що встановлюється у відповідності з принципами медичного забезпечення місій ПММБ;
- оснащення функціональних підрозділів медичної служби УМК у відповідності з принципами медичного забезпечення місій ПММБ;
- основні права та обов'язки медичної служби військового формування під час збройного конфлікту;
- офіційну робочу мову (як правило, англійську), що вживається в МО ПМБ;
- основні стандартні оперативні процедури ООН/НАТО;

Він повинен вміти:

- організувати роботу всіх функціональних підрозділів медичної служби УМК;
- забезпечити технічно грамотну експлуатацію та раціональне використання медичного обладнання;
- відпрацьовувати плануючі, облікові та звітні документи медичної служби за стандартними оперативними процедурами ООН/НАТО;
- організувати та забезпечити взаємодію медичної служби УМК з лікувальними підрозділами і закладами інших країн-учасниць МО ПМБ;
- організувати та забезпечити взаємодію медичної служби УМК з лікувальними підрозділами і закладами цивільної охорони здоров'я країни перебування.

Він повинен бути ознайомленим:

- з юридичною основою та правовою базою охорони інтересів осіб, які брали участь у бойових діях;
- з роллю та місцем ООН в системі дотримання норм міжнародного гуманітарного права;
- з відповідальністю за порушення норм міжнародного гуманітарного права.

Ось мінімальний перелік знань, умінь і практичних дій, які має успішно виконувати майбутній учасник МО ПМБ у процесі оцінювання його підготовленості та готовності до діяльності ПММБ. Їх можна назвати еталонними знаннями, навичками, уміннями (ЗНУ) та здатностями.

Безумовно, учасник МО ПМБ як представник ЗС України повинен мати достатньо високу загальну військово-професійну підготовленість, бути фахівцем у військовій медицині, а також уміти теоретичні військово-професійні знання творчо застосовувати в практиці МО ПМБ. Але, як показує досвід перших місій ПММБ, які були здійснені українськими військовослужбовцями, військово-професійні та спеціальні фахові знання є важливим моментом, але недостатньою умовою їх готовності до діяльності ПММБ, оскільки відповідна їх сукупність є лише передумовою формування та вдосконалення конкретних теоретичних, практичних, загальновійськових і військово-спеціальних умінь, які зу-

мовлюють здатність розв'язувати певні військово-професійні завдання [8,9]. Отже, УМП як суб'єкт діяльності ПММБ повинен мати відповідну підготовку до МО ПМБ – військово-професійну та іншомовну.

Загалом кожне практичне вміння, кожна здатність УМП містить у собі певний позитивний потенціал, сукупність яких складає готовність до діяльності ПММБ і визначає цілісний її потенціал, який відповідає певному рівню розвитку його готовності до миротворчої діяльності:

$$\text{ЗГМД} = \text{ТГ} + \text{ПГ} + \text{ІМГ} + \text{МППГ} + \text{ФГ},$$

де ЗГМД – загальна готовність до діяльності ПММБ;

ТГ – теоретична готовність;

ПГ – практична готовність;

ІМГ – іншомовна готовність;

МППГ – морально-психологічна готовність;

ФГ – фізична готовність.

Для практичного оцінювання всіх складових, а також для з'ясування загальної готовності медичного персоналу УМК до миротворчої діяльності на підставі обґрунтованих нами її теоретичних і методологічних засад розроблена відповідна методика. Вона включає окреме оцінювання теоретичної, практичної, військово-спеціальної, іншомовної, фізичної та морально-психологічної видів готовності представника медичного персоналу УМК. Сутність оцінювання полягає у виявленні високого, достатньо високого, середнього, низького та дуже низького (початкового) рівня готовності УМП до здійснення діяльності ПММБ.

Валідність і надійність визначення відповідних рівнів готовності забезпечується науковим обґрунтуванням сукупності вмінь і здатностей, які, по-перше, виражають окремо теоретичну, практичну, військово-спеціальну, морально-психологічну, іншомовну та фізичну види готовності; по-друге, в сукупності формують інтегральну якість – індивідуальну готовність військовослужбовця до миротворчої діяльності [3].

Отже, структура готовності військовослужбовця до діяльності ПММБ включає теоретичну, практичну, військово-спеціальну,

іншомовну, морально-психологічну та фізичну види готовності. Як одиниці аналізу такої готовності слід обрати вміння і здатності розв'язувати конкретні завдання медичного забезпечення УМК, що дозволить обґрунтувати її зміст, розглянути природу через теоретичні й практичні вміння, особистісні, загальновійськові, іншомовні, морально-психологічні та фізичні види здатності.

Теоретична готовність до миротворчої діяльності, яка синтезує в собі аналітичні, прогностичні, проєктивні і рефлексивні вміння, відображає знання загальновійськової та військово-спеціальної теорії, втілюється в уміннях майбутнього учасника МО ПМБ аналізувати військово-професійні явища, робити адекватні висновки для своєї діяльності ПММБ, прогнозувати її результати, проєктувати процес розвитку ситуації МО ПМБ, а також аналізувати та оцінювати як свою діяльність, так і інших суб'єктів діяльності ПММБ тощо.

Практична готовність медичного персоналу до діяльності ПММБ виявляється через комплексні вміння військовослужбовця на практиці розв'язувати завдання різного характеру в ході здійснення медичного забезпечення УМК. Вона змістовно виражається через практичні вміння розв'язувати типові та нетипові завдання.

Важливими у миротворчій діяльності є іншомовні комунікативні вміння, які, по-перше, забезпечують сприймання і розуміння мови населення тієї країни, де відбуваються заходи ПММБ, по-друге, забезпечують міжособистісну взаємодію мовою спілкування миротворчих підрозділів різних країн-учасниць МО ПМБ [10].

Іншомовна готовність до здійснення діяльності ПММБ передбачає відповідність іншомовної компетентності військовослужбовця медичної служби типовим і нетиповим мовленнєвим ситуаціям майбутньої діяльності ПММБ, наявність лінгвістично обґрунтованого мінімуму іншомовної взаємодії, що забезпечує відповідний рівень міжособистісної ділової взаємодії та ділового мовлення учасників МО ПМБ іноземною мовою (-ами) тощо.

Морально-психологічна готовність військовослужбовця УМП – це його здатність керуватися вимогами міжнародного гуманітарного права, моральними принципами, нормами, почуттями, загальнолюдськими та військово-професійними цінностями, переконаннями та ідеалами, перетворювати їх у мотивацію своєї діяльності ПММБ, володіти та управляти собою, своїми психічними станами, настроєм у будь-яких типових і нетипових ситуаціях миротворчої діяльності. Вона відображає моральне підґрунтя, наявність необхідних морально-бойових, ділових та етичних якостей військовослужбовця як суб'єкта діяльності ПММБ, а також його психологічну стійкість і надійність під час медичного забезпечення УМК [7].

На якість успішного здійснення медичного забезпечення УМК безпосередньо впливає фізичне здоров'я військовослужбовця медичної служби, його фізична підготовленість і готовність до виконання його обов'язків. Особливо ця проблема актуалізується у зв'язку з виконанням місій ПММБ у країнах з жарким кліматом, які є нетиповими для організму українських військовослужбовців. Це – Ангола, Афганістан, Ірак, Гватемала, Демократична Республіка Конго, Ефіопія та Еритрея, Південний Ліван, Сьєрра-Леоне, Ліберія тощо. У зв'язку з цим, фізична готовність – це здатність військовослужбовця переносити великі фізичні навантаження впродовж тривалого часу в ході медичного забезпечення національних контингентів у різних кліматичних і бойових умовах.

Отже, готовність військовослужбовця до діяльності ПММБ є інтегрованим поєднанням його теоретичної, практичної, військово-спеціальної, морально-психологічної, іншомовної та фізичної видів готовності.

Оцінка (рівень) їх готовності до діяльності ПММБ ($O_{змд}$) є середньоарифметичним суми таких оцінок: теоретичної ($O_{тг}$), практичної ($O_{пг}$), морально-психологічної ($O_{мпг}$), іншомовної ($O_{імг}$) та фізичної ($O_{фг}$) видів готовності:

$$O_{змд} = \frac{O_{тг} + O_{пг} + O_{мпг} + O_{імг} + O_{фг}}{5}$$

Такий підхід до визначення оцінки готовності представника медичного персоналу до майбутньої миротворчої діяльності враховує вагомість кожного компонента готовності. Таким чином, загальний рівень готовності УМП до діяльності у МО ПМБ доцільно визначати за такими рівнями: високий, достатньо високий, середній, низький, дуже низький. Ми вважаємо, що тільки перші три рівні можуть забезпечувати успішну діяльність медичного фахівця у складі УМК, а інші – однозначно ні.

Високий рівень: середня оцінка становить від 4,5 до 5,0 балів за сумарним показником за всіма компонентами – теоретичної, практичної, іншомовної, морально-психологічної та фізичної видів готовності, які сумарно формують індивідуальну готовність. Основні якості за всіма компонентами готовності повинні мати яскравий прояв, але провідними компонентами є військово-спеціальна, іншомовна та морально-психологічна, за якими оцінка має бути не нижче “добре”.

Високий рівень готовності обов’язково має включати такі якості, як ініціативність, самовладання, цілеспрямованість, самостійність, толерантність і гуманність; наявність мотиваційно обґрунтованих планів, спрямованих на самоствердження у сфері миротворчої діяльності з чітким уявленням шляхів їх реалізації; бажання досягти певних професійних результатів у процесі діяльності ПММБ; військова служба взагалі, і миротворча діяльність зокрема, розглядається не тільки як шлях досягнення матеріального добробуту, але і як важливий засіб особистісного та військово-професійного й фахового саморозвитку, самореалізації; вільне володіння іноземною мовою; рівень володіння військовим фахом дозволяє успішно вирішувати завдання у складі УМК; здатність переносити фізичні та психофізіологічні навантаження і діяльності.

Наявність об’єктивно-необхідного рівня теоретичних і практичних знань про діяльність ПММБ, прагнення до їх вдосконалення є, як правило, стійким і включає здатність приймати рішення та брати на себе відповідальність у нетипових ситуаціях миротворчої діяльності.

Характерною рисою є прагнення до оволодіння новими військово-професійними ЗНУ, достатній рівень військово-спеціальних знань про діяльність у МО ПМБ. Здатність до об'єктивного оцінювання своєї професійної придатності у сфері діяльності ПММБ. Свідома потреба у формуванні або вдосконаленні фахових ЗНУ, професійно важливих якостей як конкретного військового фахівця.

Достатньо високий рівень (від 4,00 до 4,49 балів). Основні характеристики такі самі, як і високого рівня, але мають місце такі упущення та недоліки: 1) постійний прояв визначальних якостей за всіма компонентами готовності військовослужбовця до діяльності ПММБ, але порівняно з попереднім рівнем він не завжди має гнучкий і системний характер; 2) у змісті або іншомовної, або морально-психологічної підготовки є певні упущення, які перешкоджають якісній реалізації посадових компетенцій учасника МО ПМБ, але загальна оцінка за кожен такий вид підготовки не нижче “добре”; 3) інколи за окремими компонентами має місце задовільна оцінка, наприклад, за теоретичну та фізичну підготовленість (хоча за іншими можуть бути тільки відмінні оцінки).

Середній рівень: середня оцінка становить від 3,5 до 3,99 балів за сумарним показником за всіма компонентами готовності, основні якості за ними повинні мати оцінку не нижче “задовільно”, хоча за окремими видами можуть бути й відмінні оцінки.

Загальні прояви такі: наявність необхідних якостей, які мають, на жаль, епізодичний і непостійний характер під час вирішення завдань у складі УМК. А такі з них, як цілеспрямованість, ініціативність, самовладання, самостійність і толерантність мають прояв частіше при зовнішніх впливах. Основа діяльності ПММБ – переважно матеріальна. Як правило, має місце задоволення незначними успіхами у ній при задоволенні матеріальних. Практичність, активність в ній мають чіткий прояв, але переважно при зовнішніх впливах з боку старших командирів (начальників). Дії не завжди відповідають намірам, слова недостатньо підтверджуються справами, хоча суперечності при цьому не спостерігаються. Військово-професійна діяльність у складі УМК

розглядаються як засіб задоволення потреб власного добробуту незалежно від інтересів інших, які здійснюються добре лише під впливом зовнішніх чинників, коли це загрожує особистим цілям і відповідає матеріальним інтересам. Для досягнення визначеної мети у діяльності МО ПМБ на певний час при зваженому ризику можлива духовна і фізична мобілізація сил. Обмежені можливості у використанні самостійного досвіду для здійснення типових її видів. Наявність самостійності в ній при обмеженому потягу до її нових форм, методів і стилів.

Система військово-спеціальних знань має несформований прояв на фоні високої зацікавленості миротворчою діяльністю. Орієнтацію у сфері діяльності ПММБ ускладнює відсутність системних знань у сфері здійснення МО ПМБ. У практичній діяльності ПММБ не враховуються відомості про специфіку миротворчої місії в конкретній країні та регіоні. Неадекватна самооцінка, яка не стимулює самоконтроль, самовиховання, саморозвиток у діяльності ПММБ. Водночас за наявності хорошого командування і правильної допомоги такий військовослужбовець може стати хорошим виконавцем, отримавши допомогу здатен досить успішно здійснювати миротворчу діяльність.

Низький рівень: середня оцінка становить від 3,00 до 3,49 балів за сумарним показником за всіма компонентами готовності. Основні якості за всіма компонентами готовності повинні мати оцінку не нижче “задовільно”, а за окремим компонентом допускається одна незадовільна оцінка, наприклад, за іншомовну компетентність, коли слабкі знання іноземної мови не перешкоджають виконанню завдань на відповідних посадах (наприклад, санітарний інструктор).

Загальні показники такі: наявність ознак тільки окремих якостей за всіма компонентами готовності. Для прояву успішності у військово-професійній і діяльності ПММБ потрібні значні зовнішні впливи. Цілеспрямованість, наполегливість, рішучість та ініціативність відсутні. Чіткості життєвих, військово-професійних цілей на досягнення успіху у діяльності ПММБ не спостерігається. Ставлення до служби обмежується тільки матеріальними інтересами. Наявність пасивності і відсутності твор-

чого підходу до цієї діяльності та до вирішення спеціальних професійних завдань під час здійснення медичного забезпечення національного контингенту. Допускається багато помилок, спостерігаються нерішучість і уникання ризику. Низький загальний інтелектуальний, духовний і фізичний рівень розвиненості. Уривчасті військово-спеціальні теоретичні і практичні ЗНУ. Відсутність конструктивних пропозицій, недостатня розвиненість організаторських і комунікативних здібностей, нездатність критично оцінювати ситуацію, чинити опір негативним проявам у військовому середовищі.

Отже, успішна миротворча діяльність з боку такого військовослужбовця проблематична, оскільки – це пасивна особа, яка потребує інтенсивної допомоги у формуванні та розвитку професійно-важливих військово-професійних, військово-спеціальних, іншомовних, морально-психологічних і фізичних якостей.

Дуже низький – нижче 3,00 балів: належать всі військовослужбовці, які не виконують норму на низький рівень, а також ті, які, маючи високі оцінки за окремими видами готовності, але мають незадовільні оцінки за або військово-спеціальну, або іншомовну, або морально-психологічну готовність.

Отже, на основі вище перелічених змодельованих складових компонентів розроблено безпосередній інструментарій визначення індивідуальної готовності військовослужбовця до миротворчої діяльності. Кожен із компонентів готовності визначається, у свою чергу, за результатами відповідної перевірки.

Висновки:

1. Для практичного оцінювання індивідуальної готовності військовослужбовця УМП до миротворчої діяльності розроблена методика, яка включає окреме оцінювання теоретичної, практичної, іншомовної, фізичної та морально-психологічної видів його готовності.

2. Сутність оцінювання індивідуальної готовності до миротворчої діяльності УМП полягає у виявленні високого, достатньо високого, середнього, низького та дуже низького (початкового) рівнів готовності.

3. Запропонована методика визначення рівнів і критеріїв оцінювання у військовослужбовців готовності до миротворчої діяльності має допомогти, перш за все, об'єктивному визначенню стану їх підготовки до діяльності ПММБ.

Література:

1. Кириченко С.О. Проблемные вопросы участия Вооруженных Сил Украины в международной миротворческой деятельности / С.О. Кириченко // Вооруженные Силы Украины в международной миротворческой деятельности: Тем. зб. – К., 2004. – С. 6–15.

2. Кобзар М.А. Миротворча діяльність Збройних Сил України як впливовий фактор у забезпеченні національної безпеки / М.А. Кобзар // Збройні Сили України в міжнародній миротворчій діяльності: Тем. зб. – К., 2004. – С. 38–44.

3. Лобанов Г.П. Медицинское обеспечение миротворческих сил в зоне грузино-абхазского вооруженного конфликта / Г.П. Лобанов, В.Н. Трегубов, А.В. Игнатов // Воен.-мед. журн. – 2002. – № 4. – С. 4–8.

4. Медичний контроль за адаптацією військовослужбовців миротворчих підрозділів ЗС України в районах з жарким кліматом (методичні рекомендації) / В.І Варус, В.С. Колесюк, І.Ф. Маркович [та інш.]. – Ірпінь: НДІ ПВМ ЗС України, 2009. – 26 с.

5. Миротворча та антитерористична діяльність Збройних Сил України : [темат. зб./ ред. С. О. Кириченко]. – К. :ННДЦ ОТ і ВБ України, 2007. – 207 с.

6. Хацановський В. С. Миротворча діяльність Збройних сил України: досвід, теорія, практика : [навч.-метод. посіб.] / В.С. Хацановський. – К. : НАОУ, 2006. – 121 с.

7. Cogliser C.C. Development and application of a new approach to testing the bipolarity of semantic differential items / C.C. Cogliser & C.A. Schriesheim //Educational and Psychological Measurement. – 1994. – V. 54. – P. 594–600.

8. Evaluation of Individual Readiness of Georgian Military Personnel for Military 27 Operations Using the “Theory of Predisposition” by Georgian Psychologist Dimitri Uznadze (1889–

1950) / L. Goderdzishvili, I. Maisuradze, K. Kapanadze [et all] //RTO-MP-109 (HFM-100) Symposium which was scheduled to be held in Antalya, Turkey, 7–9 April, 2003. – CD.

9. Hayes B.P. International Medical Training Opportunities at the United States Air Force School 36 of Aerospace Medicine / B.P. Hayes, C.R. Kleinsmith and R.N. Richardson // RTO-MP-109 (HFM-100) Symposium which was scheduled to be held in Antalya, Turkey, 7–9 April, 2003. – CD.

10. Lam D.M. International Military Medical Standardization – Status and Prospects 16 / D.M. Lam // RTO Meeting proceedings: MP – 068 The Impact of NATO / Multinational Military Missions on Helth Care Managament, Kiev, 2000. – CD.

11. Mulder Y.M. Health Monitor Instrument Six Month Post Deployment 33 / Y.M. Mulder, M.J.J. Hoejenbos // RTO-MP-109 (HFM-100) Symposium which was scheduled to be held in Antalya, Turkey, 7–9 April, 2003. – CD.

МЕТОДИКА ОЦЕНИВАНИЯ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ ГОТОВНОСТИ МЕДИЦИНСКОГО ПЕРСОНАЛА УКРАИНСКОГО МИРОТВОРЧЕСКОГО КОНТИНГЕНТА К ОПЕРАЦИЯМ ПО ПОДДЕРЖКЕ МИРА И БЕЗОПАСНОСТИ

Бадюк М.И., Гутченко Е.С.

***Резюме.** В статье приведены актуальные вопросы подготовки медицинского персонала украинского миротворческого контингента к участию в международных операциях по поддержке мира и безопасности. Систематизированный перечень эталонных (необходимых) знаний, навыков, умений, которые обеспечивают успешную деятельность медицинского персонала украинского миротворческого контингента. Разработана и обоснована методика оценивания индивидуальной готовности медицинского персонала украинского миротворческого контингента к операциям по поддержке мира и безопасности.*

***Ключевые слова:** Украинский миротворческий контингент, медицинский персонал, операции по поддержке мира и безопасности.*

METHODS OF ESTIMATION OF INDIVIDUAL READINESS OF MEDICAL PERSONNEL UKRAINIAN PEACEMAKING CONTINGENT TO OPERATIONS IN SUPPORT OF PEACE AND SAFETY

M. Badiuk, K. Gutchenko

Summary. *The article presents the current issues of training of medical personnel Ukrainian peacekeeping contingent for participation to international operations in support of peace and safety. The standard (necessary) knowledges, abilities, skills were systematized that provide successful activity of the medical personnel Ukrainian peacekeeping contingent. Methods of estimation of individual readiness of medical personnel Ukrainian peacekeeping contingent to operations in support of peace and safety were created and substantiated.*

Keywords: *Ukrainian peacekeeping contingent, medical personnel, operations in support of peace and safety.*